

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Tomasz Przesławski

SSN Adam Redzik

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi Komitetu [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw
na postanowienie nr [...] Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia [...] 2023 r. o odmowie nadania biegu projektowi ustawy [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw

z udziałem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 sierpnia 2023 r.

skargę oddala.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lutego 2023 r. wpłynęło do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zawiadomienie o utworzeniu Komitetu [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw (dalej: Komitet). Zgodnie z twierdzeniami Komitetu do zawiadomienia na 3 679 kartach dołączono wykaz 35 120 podpisów obywateli popierających projekt ustawy.

W związku z niespełnieniem przez zawiadomienie wymogów formalnych wynikających z ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy

ustawodawczej przez obywateli (t.j. Dz.U. 2018, poz. 2120; dalej także: ustawa o inicjatywie) w postaci nieprzedstawienia skutków finansowych wykonania projektowanej przez Komitet ustawy, Marszałek Sejmu RP pismem z dnia 1 marca 2023 r. wystąpił do Pełnomocnika Komitetu o usunięcie braku formalnego zawiadomienia, w terminie 14 dni od otrzymania wezwania.

Termin wynikający z art. 6 ust. 5 ustawy o inicjatywie został zachowany i w dniu 14 marca 2023 r. wpłynęło do Marszałka Sejmu RP pismo Pełnomocnika Komitetu usuwające brak formalny zawiadomienia.

W dniu 17 marca 2023 r. Marszałek Sejmu RP postanowił o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu.

W dniu [...] 2023 r. z zachowaniem ustawowego terminu Komitet wniósł do Marszałka Sejmu RP projekt ustawy [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw wraz z uzasadnieniem oraz z załączonym wykazem podpisów obywateli popierających projekt. Zgodnie z twierdzeniami Komitetu do zawiadomienia na 12 730 kartach dołączono wykaz 118 505 podpisów obywateli popierających projekt ustawy, przy czym wskazana liczba podpisów obejmowała 35 120 podpisów złożonych przy rejestracji Komitetu.

Postanowieniem nr [...] z dnia [...] 2023 r. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o inicjatywie odmówił nadania biegu projektowi ustawy [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że „projekt wraz załączonymi wykazami podpisów został złożony w przewidzianym ustawowo terminie, jego treść nie została zmieniona w stosunku do projektu przyjętego przez Marszałka Sejmu w dniu 17 marca 2023 r.”. Jak dalej podniósł, „do projektu wniesionego [...] 2023 r. nie załączono wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy”, bowiem jak ustalił Zespół liczący do sprawdzenia prawidłowości złożonych podpisów „wykaz podpisów obywateli złożony w dniu [...] 2023 r. zawiera 9 148 stron kart znajdujących się w 19 teczkach. Dokonano weryfikacji 83 643 podpisów znajdujących się na 9 148 stronach kart wykazów podpisów (w 19 teczkach), z których 82 104 podpisy uznano za złożone prawidłowo, natomiast 1 539 podpisów

uznano za złożone wadliwie. Wobec powyższego uznano, że nie został spełniony wymóg złożenia co najmniej 100 000 podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy”. Dalej wskazano, że „[j]ak wynika z pisma z [...] 2023 r. Komitet uznaje, że wniósł do Marszałka Sejmu wykaz 118 505 podpisów i są to wszystkie łącznie złożone podpisy, tj. także podpisy złożone wraz z zawiadomieniem o utworzeniu Komitetu w dniu 16 lutego 2023 r. (według deklaracji Komitetu 35 120 podpisów) oraz te przedłożone w dniu [...] 2023 r.”.

Postanowienie Marszałka Sejmu RP bezspornie zostało skarżącemu doręczone w dniu 29 czerwca 2023 r. Skarga Komitetu wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 13 lipca 2023 r.

Zaskarżonemu postanowieniu Komitet zarzucił naruszenie art. 2 ustawy o inicjatywie w zw. z art. 6 ust. 1 tej ustawy poprzez niewłaściwą, zawężającą interpretację wskazanych przepisów i w konsekwencji nienadanie biegu projektowi ustawy mimo złożenia przez Komitet [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw wymaganej liczby 100 000 podpisów poparcia obywateli polskich posiadających czynne prawo wyborcze. Wskazane postanowienie narusza również, zdaniem skarżącego, art. 118 ust. 2 Konstytucji RP powodując *de facto* zablokowanie możliwości złożenia inicjatywy ustawodawczej w parlamencie przez obywateli.

Dodatkowo zarzucono naruszenie art. 31zaa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 2095; dalej: ustawa COVID-19) zgodnie z którym: „W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii bieg terminu na wniesienie projektu ustawy wraz z załączonym wykazem podpisów obywateli popierających projekt ustawy, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120), nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii”.

Komitet wniósł o uchylenie przedmiotowego postanowienia i nadanie biegu projektowi ustawy [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw, ewentualnie o

nakazanie Marszałkowi Sejmu RP ponownego przeliczenia wszystkich podpisów złożonych przez Komitet w dniu 16 lutego 2023 r. oraz 16 czerwca 2023 r. i wydania na tej podstawie stosownego postanowienia w sprawie lub - w związku z naruszeniem art. 31zaa ustawy COVID-19 - umożliwienie Komitetowi kontynuowania zbiórki i uzupełnienia liczby podpisów poparcia w terminie 3 miesięcy od dnia 1 lipca 2023 r. (tj. od dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, Dz.U z 2023, poz. 1118).

Ponadto, z uwagi na szczególny, obywatelski charakter podmiotu skarżącego, Komitet wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.

W odpowiedzi na skargę Komitetu, Marszałek Sejmu RP wniósł o jej oddalenie. Wskazał, że nie kwestionuje prawdziwości dokumentów załączonych do skargi oraz zasadniczo stanu faktycznego przedstawionego przez skarżącego. Zastrzegł jednak w szczególności, że liczba 35 120 podpisów złożonych przez Skarżącego wraz z zawiadomieniem o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej ustawy [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw stanowi jedynie deklarację skarżącego, a na etapie badania wymogów formalno-prawnych zawiadomienia zweryfikowano prawidłowość złożenia 1 000 podpisów obywateli udzielających poparcia przedkładanemu przez Komitet projektowi ustawy oraz, że z podpisów złożonych przez Skarżącego [...] 2023 r. (według deklaracji 83 643 podpisy), po weryfikacji prawidłowości ich złożenia 82 104 podpisy zostały uznane za złożone prawidłowo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Konstytucja RP w art. 118 ust. 2 wprowadza uprawnienie obywateli do wykonywania inicjatywy ustawodawczej, która zgodnie z tym przepisem przysługuje grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. W piśmiennictwie uznaje się, że jest to jedyna postać demokracji bezpośredniej, która wiąże się z procedurą ustawodawczą (P. Radzewicz [w:]

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, red. P. Tuleja, LEX/el. 2021, art. 118). Co istotne, Konstytucja RP również wyraźnie określa, że „tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa.” Odesłanie do ustawy zawarte w Konstytucji RP stanowi zawsze zobowiązanie ustawodawcy do uregulowania wskazanej przez ustawę zasadniczą kwestii. Aktem prawnym, który określa tryb postępowania dotyczącego wykonywania przez obywateli inicjatywy ustawodawczej jest ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. Wskazany tryb nie ma na celu ograniczenia prawa obywateli do wykonywania inicjatywy ustawodawczej, ale zagwarantowanie i zabezpieczenie prawidłowej jego realizacji. Ustawa określa rygory prawne, którym poddane są formalne wymogi wykonywania wskazanej inicjatywy, by nie dochodziło do jej nadużywania.

Przepisy ustawy o inicjatywie wprowadzają dwuetapowość wykonywania przez obywateli inicjatywy ustawodawczej. Pierwszy etap obejmuje zawiadomienie Marszałka Sejmu RP o utworzeniu Komitetu inicjatywy ustawodawczej z załączonym projektem ustawy oraz 1000 podpisów obywateli popierających projekt (art. 6 ustawy o inicjatywie), zaś drugi polega na wniesieniu przez Komitet projektu ustawy do Marszałka Sejmu RP wraz z liczbą 100 000 podpisów obywateli popierających projekt (art. 2 w zw. z art. 4 w zw. z art. 10 ustawy o inicjatywie).

Przepisy ustawy o inicjatywie zapewniają Marszałkowi Sejmu RP możliwość sprawowania należytej kontroli nad wykonywaniem inicjatywy ustawodawczej przez obywateli na obydwu wskazanych wyżej etapach w zakresie zachowania formalnych wymogów czynności podejmowanych przez komitet. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że ustawodawca dopuścił możliwość wezwania komitetu do uzupełniania braków formalnych jedynie na pierwszym etapie wykonywania przez obywateli inicjatywy ustawodawczej. Marszałek Sejmu RP wzywa komitet jedynie do uzupełnienia braków formalnych zawiadomienia o utworzeniu komitetu wniesionego wraz z załączonym projektem ustawy oraz wymaganymi podpisami (art. 6 ust. 5 ustawy o inicjatywie), na drugim etapie ustawa nie daje mu już takiej możliwości i nie może wezwać komitetu do uzupełnienia braków formalnych, które dotyczyłyby wniesionego projektu ustawy i załączonych do niego podpisów. W tym miejscu podkreślić należy, że nie jest rolą Sądu

Najwyższego dokonywanie zmian w przepisach ustawowych, ale ich interpretacja zgodnie z regułami wykładni obowiązującymi w polskim systemie prawnym.

W rozpoznawanej sprawie Marszałek Sejmu RP prawidłowo i zgodnie z obowiązującym prawem skorzystał z możliwości wskazanej wyżej kontroli formalnej, najpierw wzywając Komitet do uzupełnienia braku formalnego zawiadomienia o utworzeniu komitetu inicjatywy ustawodawczej pismem z 1 marca 2023 r., a następnie po uzupełnieniu braku formalnego przez Komitet i przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu odmawiając nadania biegu projektowi ustawy postanowieniem z 27 czerwca 2023 r.

Podstawę faktyczną zaskarżonego postanowienia Marszałka Sejmu RP z 27 czerwca 2023 r. o odmowie nadania biegu projektowi ustawy stanowiło niezłączenie do projektu wymaganej prawem liczby prawidłowo złożonych podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy. Brak ten był istotny i trafnie został oceniony przez Marszałka Sejmu RP jako dający podstawę do odmowy nadania biegu projektowi ustawy. Zgodnie bowiem z treścią art. 2 ustawy o inicjatywie, grupa obywateli polskich, licząca co najmniej 100 000 osób, mających prawo wybierania do Sejmu RP, może wystąpić z inicjatywą ustawodawczą przez złożenie podpisów pod projektem ustawy. W świetle zaś art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie, do wskazanej puli 100 000 podpisów złożonych w drugim etapie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, wlicza się 1000 podpisów złożonych w pierwszym etapie, tj. załączonych do zawiadomienia o utworzeniu Komitetu inicjatywy ustawodawczej.

W tym miejscu szczególną uwagę zwrócić należy na brzmienie art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie, którego wykładnia stanowi podstawę zawisłego przed Sądem Najwyższym sporu. Sąd Najwyższy dotychczas w swym orzecznictwie przyjmował, że przepisy regulujące podejmowanie przez obywateli inicjatyw ustawodawczych należą do obszaru prawa publicznego. Oznacza to, że w odróżnieniu od prawa prywatnego, niedopuszczalne jest wprowadzanie jakichkolwiek odstępstw od ściśle określonych norm prawnych, polegających na swobodnym kształtowaniu przez jednostkę swojej sytuacji prawnej i stosunków wiążących ją z państwem. Prawo publiczne nakłada na obywatela obowiązki dostosowania się do reguł kształtujących możliwość udzielania poparcia inicjatywom ustawodawczym

(por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 września 2019 r., I NSW 71/19, z 15 grudnia 2021 r., I NO 59/21). Przepisy ustawy o inicjatywie należy więc interpretować zawężająco.

W przypadku art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie już zastosowanie wykładni językowej pozwala dojść do tak oczywistych rezultatów, że nie ma potrzeby sięgania do innych metod wykładni. Artykuł 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie stanowi bowiem, że „Po zebraniu, zgodnie z wymogami zawartymi w art. 9 ust. 2, 1000 podpisów obywateli popierających projekt, pełnomocnik komitetu zawiadamia Marszałka Sejmu o utworzeniu komitetu. Podpisy, o których mowa w zdaniu pierwszym, stanowią część wymaganej liczby 100 000 podpisów osób popierających projekt”. W zdaniu pierwszym mowa jest wprost o liczbie 1000 podpisów obywateli popierających projekt i tylko taka liczba podpisów wliczana jest do puli 100 000 podpisów obywateli popierających projekt złożonych w drugim etapie inicjatywy ustawodawczej obywateli. Dzieje się tak nawet, jeśli w pierwszym etapie tj. przy zawiadomieniu o utworzeniu Komitetu inicjatywy ustawodawczej złożono więcej niż 1000 podpisów obywateli popierających projekt (co jest dopuszczalne, choćby prewencyjnie ze względu na możliwe nieprawidłowości w składanych podpisach).

Przeprowadzenie pozajęzykowych metod wykładni wskazanego przepisu prowadzi do tego samego rezultatu – przyjęcia, że jedynie 1000 podpisów zebranych na pierwszym etapie wlicza się do 100 000 podpisów złożonych na etapie drugim.

Stosując wykładnię celowościową należy odczytać znaczenie przepisu uwzględniając zamiar ustawodawcy. Jak wynika z przepisów ustawy o inicjatywie, ustawodawca zamierzał określić dwa odrębne etapy wykonywania przez obywateli inicjatywy ustawodawczej, które znacząco różnią się od siebie pod względem obowiązujących rygorów prawnych. Konieczne zatem było określenie jasnych kryteriów przeprowadzania inicjatywy na każdym z jej etapów. Na pierwszym etapie, podczas zbierania 1000 podpisów potrzebnych do złożenia zawiadomienia o utworzeniu komitetu inicjatywy ustawodawczej brak jest wymogów, które obowiązują na etapie drugim, przy zbieraniu 100 000 podpisów pod projektem ustawy. Pierwszego etapu nie dotyczy: limit czasowy,

wymóg uzyskania osobowości prawnej przez komitet, wymóg wyłożenia do wglądu projektu ustawy w miejscu zbierania podpisów oraz wymóg niezmienności treści projektu ustawy. Pierwszy etap ma na celu zweryfikowanie czy idea komitetu znajdzie poparcie i w związku z tym, czy istnieje szansa na zebranie większej ilości podpisów na etapie drugim, podczas którego obywatele składają podpisy już pod konkretnym projektem ustawy. Podpisy zbierane na pierwszym etapie nie mogą więc być równoważnie traktowane z tymi zebranymi na etapie drugim, co z kolei prowadzi do wniosku, że przepis art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie stanowi przepis szczególny, umożliwiający zaliczenie na poczet 100 000 podpisów (wymaganych w drugim etapie) dokładnie 1000 podpisów (zebranych w pierwszym etapie).

Dokonując wykładni systemowej należy uwzględnić kontekst w jakim interpretowany przepis się znajduje. Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie już zwracał uwagę, że art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie, określający warunki zebrania podpisów 1000 obywateli, odsyła tylko do art. 9 ust. 2, pomijając ust. 1 tego artykułu, ustanawiający obowiązek wyłożenia projektu ustawy do wglądu w miejscu zbierania podpisów. Nie jest to przypadkowe, lecz w powiązaniu z art. 7 ust. 2 wskazuje, że przepisy ustawy nie ustanawiają wymagania, aby 1000 pierwszych obywateli udzielających poparcia projektowi ustawy poparło jego konkretną treść. Oznacza to, że z woli ustawodawcy na tym etapie postępowania obywatele mogą popierać sam przedmiot (zamysł, ideę) podejmowanej inicjatywy ustawodawczej, odzwierciedlony w tytule projektowanej ustawy, a także - pośrednio - w nazwie komitetu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 maja 2011 r., III SO 3/11). Jak jeszcze wskazywał Sąd Najwyższy, przygotowanie projektu ustawy, w tym nadanie mu określonego tytułu, należy do komitetu. Natomiast osoby komitet ten dopiero tworzące może łączyć na tym etapie wykonywania inicjatywy ustawodawczej sama idea, nieujęta jeszcze w formułę projektu aktu normatywnego o określonym tytule (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 2010 r., III SO 16/10). Należy więc podkreślić, że na pierwszym etapie wykonywania inicjatywy ustawodawczej projekt ustawy stanowi jedynie załącznik do zawiadomienia o utworzeniu Komitetu inicjatywy ustawodawczej i jego treść nie jest badana

przez Marszałka Sejmu RP, ani też nie jest wymagane by była znana obywatelom składającym podpisy na tym etapie. Dopiero projekt ustawy przygotowany na drugim etapie przez komitet (mający już osobowość prawną) podlega badaniu pod kątem wymogu wyłożenia go do wglądu w miejscu zbierania podpisów oraz wymogu niezmienniania jego treści. Powyższe wyrażnie wskazuje na odrębność i różnice obydwu etapów wykonywania przez obywateli inicjatywy ustawodawczej - przed nadaniem osobowości prawnej komitetowi oraz po jej nadaniu. Prowadzi to do wniosku, że podpisy zbierane na każdym z etapów podlegające innym rygorom prawnym nie mogą zostać całkowicie zsumowane. Wobec tego, dodanie podpisów zebranych na pierwszym etapie do tych zebranych na etapie drugim może odbyć się jedynie na podstawie ściśle określonego wyjątku i za taki należy uznać treść art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie.

Wykładnia funkcjonalna wymaga odwołania się do funkcji, roli, celu jaki ma spełnić akt prawny. Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli zgodnie z dyspozycją art. 118 Konstytucji RP określa tryb wykonywania tej inicjatywy. Przepisy ustawy mają gwarantować i zabezpieczać prawidłową realizację prawa obywateli wynikającego z Konstytucji RP, w tym przypadku prawa do dokonywania inicjatywy ustawodawczej. Ustawa o inicjatywie wprowadza więc na każdym z etapów inicjatywy konieczne rygory prawne. Wobec tego, że są one różne, różnie też należy traktować składane na każdym z etapów podpisy. W przeciwnym razie, prawa obywateli zostałyby naruszone. Jedynie zatem zastosowanie wyjątku zawartego w art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie umożliwia wliczenie podpisów zebranych na pierwszym etapie, do tych zebranych na etapie drugim, a ich liczba została w przedmiotowym przepisie ściśle określona i jest to 1000 podpisów.

Wobec powyższego, wszystkie metody wykładni prowadzą do wniosku, że wliczenie 1000 pierwszych podpisów składanych przy zawiadomieniu o utworzeniu komitetu inicjatywy ustawodawczej do puli 100 000 podpisów składanych wraz z projektem ustawy stanowi wyjątek nie pozwalający na zwiększenie tej liczby w drodze wykładni rozszerzającej.

Konkludując należy stwierdzić, że ograniczenie do 1000 ilości podpisów osób popierających utworzenie komitetu inicjatywy ustawodawczej, które można

zaliczyć na poczet spełnienia wymogu zebrania 100 000 podpisów pod projektem ustawy, uzasadnione jest faktem, że podpisy składane wraz ze zgłoszeniem komitetu inicjatywy ustawodawczej zbierane są na znacznie łagodniejszych zasadach niż podpisy zbierane po dokonaniu tego zgłoszenia (brak limitu czasowego, brak wymogu uzyskania osobowości prawnej komitetu, brak wymogu wyłożenia do wglądu projektu ustawy w miejscu zbierania podpisów). Z tego też względu, możliwość zaliczenia na poczet wymaganych 100 000 podpisów, tysiąca podpisów zebranych przed zgłoszeniem komitetu inicjatywy ustawodawczej jest rozwiązaniem wyjątkowym i nie stosuje się do pozostałych (przekraczających liczbę tysiąca) podpisów złożonych wraz ze zgłoszeniem komitetu inicjatywy ustawodawczej.

Wobec powyższego, zarzut naruszenia art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie oraz art. 118 ust. 2 Konstytucji RP nie mógł zostać uwzględniony.

Odnosząc się zaś do zarzutu naruszenia art. 31zaa ustawy COVID-19 należy wskazać, że jego podniesienie było niezasadne. Podstawą wydania zaskarżonego postanowienia Marszałka Sejmu RP było bowiem niespełnienie przez Komitet przy składaniu projektu ustawy wymogu formalnego w postaci załączenia 100 000 podpisów obywateli pod projektem, nie zaś kwestie dotyczące zachowania terminu. Stawianie wskazanego zarzutu uznać należy za nerelevantne, tym bardziej że to decyzją Komitetu doszło do wniesienia projektu ustawy wraz z za małą liczbą podpisów w dniu [...] 2023 r., wobec czego Komitet sam zrezygnował ze swojego prawa dalszego zbierania podpisów i obecnie już po wniesieniu projektu ustawy niemożliwe jest kontynuowanie takiego procesu.

Odnieść się jeszcze można do wskazanej niezależnie od „argumentacji prawnej” w skardze okoliczności, że „dodatkowy kłopot z interpretacją stanu faktycznego przez Komitet wzbudziło zamieszanie medialne dotyczące sytuacji przyjmowania przez Marszałek Sejmu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu i komunikaty jakie w tym czasie były wydawane przez Marszałek Sejmu za pośrednictwem Centrum Informacyjnego Sejmu”. Zarówno wezwanie do usunięcia braku formalnego zawiadomienia z dnia 1 marca 2023 r., jak i komunikat zamieszczony na stronie internetowej Sejmu RP w dniu 2 marca 2023 r. nie zawierały treści, które mogły wprowadzać w błąd odnośnie

do interpretacji art. 6 ust. 1 ustawy o inicjatywie. W wezwaniu wskazano wprost o jaki brak formalny chodzi i jedynie tej kwestii ono dotyczyło, zaś komunikat zawierał wyjaśnienie odnoszące się do dotychczasowego przebiegu procedury tworzenia Komitetu. Wskazano w nim, że „[z]awiadomienie komitetu "[...]" jest dotknięte brakiem formalnym, dotyczącym treści uzasadnienia dołączonego do projektu. W związku z powyższym dziś, tj. 2 marca, do Komitetu została skierowana korespondencja, wzywająca do usunięcia tegoż braku formalnego w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Po uzupełnieniu wymaganych dokumentów Marszałek Sejmu wyda postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu. Z chwilą przyjęcia przez Marszałka Sejmu zawiadomienia komitet uzyskuje osobowość prawną. Od tej daty liczy się trzy miesiące na zebranie i dostarczenie ustawowej liczby podpisów”. Wobec powyższego, treść komunikatu należy uznać za przejrzystą i jednoznaczną, a taka nie mogła wprowadzać w błąd, ani też naruszyć zasady zaufania obywateli do władzy publicznej wywodzonej z art. 2 Konstytucji RP.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku o uchylenie zaskarżonego postanowienia Marszałka Sejmu RP. Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy nie mógł również uwzględnić żądań Komitetu „o nadanie biegu projektowi ustawy [...] oraz o zmianie niektórych innych ustaw”, ani „o nakazanie Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej ponownego przeliczenia wszystkich podpisów złożonych przez Komitet w dniu 16.02.2023 r. oraz 16.06.2023 r. i wydania na tej podstawie stosownego postanowienia”. Na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy o inicjatywie Sąd Najwyższy może jedynie uwzględnić skargę komitetu lub ją oddalić, nie ma natomiast uprawnienia do nakazania Marszałkowi Sejmu RP podjęcia jakichkolwiek czynności. Ewentualne postanowienie Sądu Najwyższego uwzględniające skargę komitetu inicjatywy ustawodawczej rodzi taki sam skutek prawny jak postanowienie Marszałka Sejmu RP o nadaniu biegu projektowi ustawy.

Odmowa nadania biegu projektowi ustawy przez Marszałka Sejmu RP nie niweczy możliwości ponownego rozpoczęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej tego samego projektu ustawy.

Powyższe motywy zaważyły na tym, że Sąd Najwyższy skargę oddalił.

[SOP]

[ms]